Legat grect 80, 81, 32

Nr. 80. Sibiiu, Joi, 13 Iuliu v. 1878. *Anul XXVI.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane, Sibiiu, strada Măcelarilor 47,
şi la espediţiunea de inserţiuni **Haasenstein & Vogler** in Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiéză.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

De la conferenţa electorală a Românilor din Transilvania.*)

(Raport special.)

(Urmare).

Şedinţa a II-a din 8/20 Iulie 1878.

Comisiunea de 9, alésă în şedinţa premergĕtóre, prin raportorul seu G. Baritiu îşi desfăşură cursul lucrărilor sale, aretând că membrii comisiunei mai întâiu s'au întrunit în părerea ca, ori-care va fi hotărîrea conferenţei să se recomânde solidaritatea tuturor românilor alegĕtori în acéstă hotărîre. În sinul comisiunei s'au ivit dóuĕ păreri, una pentru remânerea şi mai încolo a Românilor în opositiunea pasivă faţă de alegerile iminente dietale, spriginită de 7 membri ai comisiunei, şi alta pentru opositiunea activă, spriginită de 2 membri ai aceleiaşi comisiuni. Scurţimea timpului nu a permis a aşterne conferenţei în scris motivele produse pentru una şi aceialtă din aceste dóuĕ păreri.

Fiind obiectul din cestiune de interes vital pentru noi, raportorul rógă pre presidiu a nu pune îndată la ordine desbaterea asupra lui, ci a'i lăsa comisiunei timp pentru a puté presenta conferenţei în scris motivele aduse pentru opositiunea pasivă şi pentru cea activă, ca cu atât mai matur precugetată să pótă fi hotărîrea ce se va lua. Spre acest scop recomândă adunărei amânarea desbaterei asupra acestui punct pe şedinţa următóre.

În contra acestei propuneri vorbesc representanţii N. Străvoiu, A. de Preda, P. Cosma cari pretind a se lua lucrul în desbatere fără amânare, de óre-ce motivele validitate în desbaterea seriósă a comisiunei fără îndoială vor puté fi desfăşurate de respectivii domni, şi în sinul conferenţei, fără a-şi perde ceva din valóre şi fără a periclita scopul lor, care este a înlesní formarea convingerilor hotărîtóre ale membrilor conferenţei.

Representanţii E. Măcelariu şi Dr. I. Hodosiu sûnt pentru propunerea lui G. Baritiu. căci fiind cestiunea de momentuositate este de lipsă ca, motivarea să se facă în scris pentruca să pótă trece în procesul verbal al adunărei.

Cerêndu-se încheierea desbaterei şi punêndu-se propunerile la vot, se arată ca resultat al votărei nominale: 35 voturi contra, iar 30 pentru propunerea de amânare. Astfeliu se hotăresce deci a întra încă în acéstă şedinţă în desbaterea propunerilor presentate de comisiune.

Înainte de a trece la desbatere se mai cetesc unele telegrame încurse, anume: una din Deva, pentru pasivitate, alta din Dej care arată că Dejenii se vor supune hotărîrilor conferenţei ori-care vor fi ele, şi una din Cluj fără cuprins hotărît, ci doresce numai ca conferinţa să fie condusă de providenţa divină şi de geniul român; şi dóuĕ epistole dela I. Bran de Lemény pentru solidaritate şi dela L. Vaida, care recomândă spre considerare un vot al seu separat, făcut cu altă ocasiune în acest object şi aclus la epistola sa.

Se iau spre sciinţă.

Se pune la ordine motivarea propunerilor ivite în comisiune. Raportorul maioritătii comisiunei G. Baritiu desfăşura motivele pentru persistenţa şi mai departe în opositiunea pasivă, practicată până acum. D-sa arată că aceste motive, din causa scurtimei timpului, numai per summos apices le va puté presenta conferenţei prin graiu viu. Dóuĕ, sûnt după dênsul, causele principale pentru remânerea în resistenţa pasivă: una patria, a dóua naţionalitatea. După catastrofa din a. 1848 şi 1849, după întêmplările din 1860 noi românii începuserăm a crede că avem şi noi o patrie, un teren pentru desvoltare, pentru progres în civilisaţiune, căci a crede în progres, în esistenţa unei naţiuni fără ca ea să aibă o bucăţică de pământ, vorbitoriului i se pare a fi o ficţiune. Din acest motiv românii au ţinut la acele contracte de stat, pre cari principatul transilvan pe cale legală le-a încheiat cu casa domnitóre habsburgică, adecă la contractul cuprins în sancţiunea pragmatică şi la contractul încheiat în a. 1791, contracte întărite prin jurământ de fie-care domnitoriu la încoronarea sa, contracte prin cari în mod atât de solemn s'au asigurat autonomia ţĕrei nóstre, şi pe basa cărora românii credeau că vor dobêndí şi dênşii un loc pentru desvoltarea naţionalităţii lor, aşa după cum reclamă trebuinţele unui popor de vitalitatea şi facultăţile poporului român. Aşteptările şi dorinţele aceste însă au fost mai târziu nimicite, câci în mod ne mai auţit în Europa s'a tras Românilor terenul de sub picióre. Adevĕrat că li s'au făcut unele promisiuni prin legea de naţionalităţi, dar acéstă lege în aplicarea ei a devenit numai o ficţiune pentru naţionalităţi.

Lipsa de patrie autonomă, desfiinţarea naţionalităţii nóstre ne-a reţinut deci până acum a participa ca factor în legislaţiunea Ungariei, ca să nu dăm Europei probă că, noi înşine ne-am învoit la desfiinţarea autonomiei acestei ţĕri.

Adevĕrat, ni s'a obiectat că, cu cât vom fi mai cerbicoşi în acéstă privinţă cu atât ne va umbla mai reu. Se dice: „capul plecat nu'l taie sabia,“ dar istoria ne arată destule esemple unde capul plecat a fost tăiat şi în acéstă epocă, în care popóre cu mult mai inferióre în cultură îşi vĕd asigurată esistenţa lor naţiunală şi autonomia ţĕrei lor, ar fi umilitor, ar fi nedemn de un popor consciu de sine, a săruta mâna ce'l lovesce şi să se róge de iertare. Ni s'a recomandat să mergem în dietă ca să ne încercăm împăcare cu cei dela putere; încercări de aceste noi am făcut, dar cum au fost trataţi deputaţii nostri în dieta din Pesta?! Aşa încât Românii transilvaneni indignaţi au trebuit să hotăréscă la Mercurea abţinerea dela participarea mai departe la acea dietă. Deputaţii români aleşi în Ungaria şi remaşi în dietă în şedinţe şi şi pe căi private au încercat a îmblândí pre cei dela putere faţă de Transilvania, dar nimic n'au folosit. Deputaţii transilvani de altă naţionalitste (75 la numĕr) ôra dicta din Pesta ce au dobîndit ei pentru ţara nóstră? Nimic alta decât, precum însuşi jurnalele unguresci mărturisesc, perderea autonomiei şi tractarea Transilvaniei ca o provincie perdută, ca o slujnică. În privinţa naţional-economică Transilvania sub noul sistem încă n'a câştigat nimica, n'a înaintat de loc, din contră. Tot asemenea e şi pe terenul scolar, unde scólele comunale, pre cari regimul voiesce ale pune în locul celor confesiunale şi naţionale, împedecă desvoltarea individualităţii şi progresul naţionalităţilor.

Legea electorală de altă parte este pentru noi românii din Transilvania atât de îngreunătóre, cercurile electorale cu atâta măestrie compuse, încât, dacă am voí să fim activi abia am puté alege 3 – 4 deputaţi români; ce vor face aceşti 3—4 inşi faţă de maioritatea imensă de 400 deputaţi din dietă, cari prin sistemul ce urméză ne sunt apoi si contrari? În cele-lalte cercuri românii vor fi siliţi a-şi da votul lor la deputaţi străini, adese „venetici de contrabandă“, cari ni se trimit pe capul nostru căci acasă la ei nu-şi mai află loc; dar acésta ar fi o ruşine înfricoşată, un lucru nedemn pentru fie-care român, un vot de neîncredere pentru mulţi români demni de a şedea în ori-ce parlament din Europa.

Mai departe indigită vorbitoriul modul ne mai pomenit cum tractéză cei dela putere cu funcţionarii de altă naţionalitate, cu subvenţiunile votate clerurilor naţionale; arată cum la 1872 venind Lonyay la Cluj şi conchiemând pe fruntaşii români pentru a se conţelege asupra pretensiunilor Românilor, constată însuşi ca ministru president că, n'ar fi creţut pe Români atât de moderaţi şi le face speranţa că, va puté întra cu Românii în negoţiaţiuni mai departe; cum comisariul regesc Péchy însuşi a recunoscut lipsa de autonomie a Transilvaniei. Dar ce resultat au avut aceste înţelegeri? Acela că regimul a declarat scurt şi neted rumperea de ori-ce transacţiuni, cu Românii. În tótă acéstă purtare vorbitorul vede sistem, şi dacă pe lângă tótă acéstă tractare vitrigă a Românilor, ei totuşi vor afla de bine a alege deputaţi şi a întra în dieta din Pesta, atunci să alégă; dênsul şi cei de o părere cu dênsul se vor supune, conform principiului de solidaritate, hotărîrei aduse. Şi în casul acesta însĕ conjură pe toţi a apĕra pre poporul nostru de batjocura de a da voturile sale străinilor.

De altcum dênsul ţine politica resistenţei pasive, de cea mai potrivită în împregiurările de faţă, pentru aceea o recomândă şi conferenţei spre primire.

După aceste desfăşurări, adese aplaudate, şi cari însĕ în multe puncte erau îndreptate mai mult la inimă, decât la judecata rece politică a membrilor conferenţei, ba aveau ici colea chiar o tincţiune prea sentimentală, conferenţa hotăresce mai întâiu în principiu solidaritate pentru hotărîrile sale, şi apoi ia cuvîntul:

N. Străvoiu pentru a motiva votul minorităţii pentru resistenţa activă. Vorbitoriul îşi preciséză mai nainte de tóte conceptul activităţii. Prin politica activă dânsul nu înţelege o alianţă cu Ungurii şi cu sistemul în vigóre, nici o predare pe graţie sau negraţie, ci o luptă activă, în contra tuturor releler ce bântue naţiunea română. Din acest punct privite motivele aduse de vorbitoriul maioritătii comisiunei vorbesc chiar pentru politica activă, recomêndată de minoritate. În fond dar nu este deosebire, ci numai în formă, în cale, în mijlóce.

Când înainte cu 10 ani s'a inaugurat politica pasivă, ea a avut órecare îndreptăţire, căci zace în natura omenéscă ca, un om, un popor, ce se află în calea desvoltărei sale, vedêndu-se deodata desbrăcat de drepturile abia câştigate, care-i garantau un progres mai repede, să-şi pérdă energia voinţei, şi să se declare pasiv. Pe de altă parte speranţa că, sistemul nou inaugurat nu va ţiné mult, a fost şi ea o causă ce îndemnà spre pasivitate.

Înse ce resultate au ajuns prin acéstă politică în decurs de 10 ani? Mai nainte de tóte acele că, contrarii nostri politici ne-au inferat nu de opositiune a regimului, ci de opositiune de stat, de inimici ai statului, şi de aici ei şi-au scos armele pentru a-şi justifica faţă de lume tóte mĕsurile asupritóre, luate faţă de noi Românii. Un alt resultat a fost că, neputêndu-se esecuta politica pasivităţii, poporul nostru a luat parte la alegeri, Românii in realitate a fost activi, dar activi în favorul străinilor. Nu este dar bună întrebarea să fim activi sau pasivi, ci intrebara trebue să fie: să lăsăm şi pe viitoriu pre Români ca instrument în mâna străinilor; folosit chiar în contra nóstră însuşi, sau să încercăm a'l folosí noi, şi pentru noi. Din causă că am întîmpinat obstacule să nu ne descurajăm, să nu punem mânile in sin, şi să aşteptăm în nelucrare, căci acésta este perdere îrreparabilă pentru naţiuni, şi pentru indivizi.

Cei cari recomândă pasivitatea se provócă la unguri şi bohemi, dar cu nedrept. Altele au fost şi sûnt împregiurările ungurilor şi bohemilor, ei au avut şi au în ţéra lor puterea amână, au aristocraţie puternică, burgesie numĕrósă etc. cea ce noi nu avem. Noi să facem ce ne convine nóuĕ, nu cu capul plecat, ci cu el ridicat; dar nu cu mânile în sin!

Se dice din partea contrară că, politica activă ar puté avé urmări rele pentru autonomia ţĕrei nóstre, pentru esistenţa nóstră naţională. Vorbitoriul înse crede că, chiar luând parte în parlamentul Ungariei am puté lupta cu mai mult succes pentru redobîndirea individualităţii politice a Transilvaniei, esistente de sute de ani. De altcum chiar în casul când am dobîndí autonomia, tot nu noi Românii vom fi stăpâni în ţĕră. Realitatea de la 1863—4 ne-a documentat acésta destul de evident. Totuşi naţionalitatea pentru acésta nu ni s'a perdut, şi nici pe viitoriu nu se va perde dacă vom sci să ne folosim bine de posiţia nóstră.

*) Protocolul conferenţei se va publica îndată după ce terminăm raportul. Red.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La opositiunea pasivă se cere putere morală şi materială mai multă, decât la o opositiune activă, şi cea dintâiu ar avé înţeles pentru noi, numai când în realitate prin pasivitatea nóstră am puté oprí carul statului în cursul seu. Acéstă însă noi nu putem ajunge. Ce am ajuns este că, prin politica pasivă practicată de noi până acum am lărgit legăturile între inteligenţă şi popor, am făcut lacsă disciplina nóstră, am ajuns a vedé pre alegătorii nostri nebăgând în samă politica decretată a pasivităţii şi dând voturile lor străinilor. Astfeliu moralitatea şi disciplina în popor s'au periclitat şi ele se pot redobândí numai prin o activitate înţeléptă. Autonomia ţérei, şi téra însaşi pentru noi nu va avé valóre, dacă vom perde poporul. Din aceste motive vorbitoriul este pentru politica resistenţei active în parlament.

(Va urma.)

Revista politică.

Mişcarea electorală este în tot cuprinsul Ungariei fórte intensivă. Tóte partidele se mişcă cu programe, cu resoluţiuni, care de care mai mult promiţétóre. „S. d. Tageblatt" într'un articul de fond recomândă cu multă căldură alegerea de bărbaţi opositiunali. Scopul acestei atitudini este resturnarea ministeriului actual.

Pe când partida organului citat scrie în înţeles opositiunal faţă cu guvernul, un profesor dela academia reg. ung. de aici publică o broşură intitulată „Posiţiunea Sasilor din Transilvania în Ungaria," care culminéză în idea, că Sasii să se lipéscă de Magiari ca să nu cadă prada Românilor. „Este învederat," ḑice broşura, „că ar fi curată nebunie a întărí posiţiunea Românilor aici în Transilvania, aşa dară în nemijlocita vecinătate a fiitoriului „regat" al României."

Ba aḑi, ba mâne, cetim că trupele austro-unguresci vor întra în Bosnia. „P. Ll." de marţi ne spune într'o telegramă dela Viena că întrarea va avé loc în septămâna cea mai de aprópe. Amânarea se esplică din întârḑiarea negoţiărilor cu Pórta otomană. Se mai adauge, că pretensiunile Turciei sunt din ḑi în ḑi mai puţin acceptabile, că agitaţiunea serbéscă în Bosnia şi Erţegovina ia dimensiuni mari, că acésta, precum şi dispositiunile muntenegrene de a concentra putere armată şi muniţiune în mai multe puncte litorale se întêmplă cu consimţemîntul Turciei. Tóte aceste dau afacerei, adecă ocupărei Bosniei şi Erţegovinei un caracter serios şi este de temut, că ocupaţiunea nu se va face fără versare de sânge. În ḑilele din urmă am cetit şi despre o ciocnire între vênătorii din bat. 11 şi între başi bozuci în apropierea Clecului, ceea ce înse P. Ll. ḑice că încă nu e constatat.

Demonstraţiunile italiane contra Austro-Ungariei se întind preste tótă peninsula italică. Duminecă au fost demonstraţiuni în Pavia, Reggio, Neapole şi Bologna. — În Viena au făcut sensaţiune fórte neplăcută demonstraţiunile italiane.

Nu sûnt mai puţin însemnate vocile presei rusesci, cari încă îşi vérsă veninu asupra Austro-Ungariei. Un coresp. din Constantinopole scrie la „N. fr. Presse" că la San Stefano au sosit dóuĕ vapóre mari cu trupe próspete rusesci. Cu ocasiunea acésta ar fi ḑis ambasadorul rusesc principele Lobanoff: „Acum trebuie să trecem preste Austo-Ungaria şi să o călcăm în picióre." Un semnul întrebărei este aci ne apĕrat de lipsă.

Congresul se pare că a semĕnat vênt; Europa póte va secera o nóuă furtună.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

Arad, 29 Iunie 1878. Cetind în numĕrul 69 al „Telegrafului Român" o corespondenţă datată din Arad, al cărei sujet se ocupă de afacerile nóstre bisericesci şi scolari, m'a cuprins mirarea vĕḑênd superficialitatea, cu carea se tractéză şi de astă dată cause atât de momentóse. De aceea în interesul adevĕrului mĕ vĕd îndemnat a face unele reflecsiuni.

Dl corespondent purceḑênd din incidentul că numĕrul sufletelor a scăḑut în anul 1877 cu 672, deduce că: „dacă acéstă stare a lucrului se va continuá, diecesa Aradului în curênd va sîmţí decadenţa poporului într'un mod înfricoşat, căci scăderea cresce în proporţiune geometrică."

Acéstă combinaţiune şi prevedere mi se pare pe cât de cutezată, pe atât de lipsită de ori-ce basă. Corespondentul prevede o decadenţă mare, dar nu a studiat, şi nu a espus causele, din cari a provenit acéstă scădere, cum o fac acésta toţi acei indivi̧di, cari fac studii despre mişcarea populaţiunei. In casul acesta s'ar fi putut convinge, că scăderea populaţiunei în anul trecut în diecesa Aradului nu este alt ce-va decât o consecenţă naturală a mai multor ani neroditori, a greutăţilor celor multe, ce apasă pre popor şi mai cu samă a morbului epidemic difteritis, ce a grasat mai în tóte părţile diecesei nóstre. Ar fi fost apoi de dorit, ca corespondentul să facă o asemĕnare între starea populaţiunei din tóte trele diecesele, un lucru, care era de sigur de mare interes pentru public.

De altmintrelea cred că onoratul public va recunósce, că la delăturarea relelor, cari a provenit scăderea populaţiunei în dieces'a Aradului nu putea ajuta „sinodul eparchial" după cum crede corespundentul, ci cu totul alţi factori.

Trecênd la starea învĕţămêntului în acéstă diecesă constatéză ca al doilea resultat trist împregiurarea, că abia 29% dintre pruncii obligaţi cercetéză scóla, şi că „o parte însemnată din aceştia absolvéză scóla fără a scí cetí şi scrie."

Sinodul nostru eparchial încă recunósce, că acéstă stare a lucrului nu este bună, de aceea face în fiecare an îmbunătăţirile posibile în acéstă privinţă, îmbunătăţiri, pe cari corespondentul se pare, că în adins voiesce a le retăcea. Aşa d. e. numĕrul scólelor pe lângă tótă greutatea timpului, care asupra diecesei nóstre apasă mai greu ca ori unde, se înmulţesce pe fie-care an cu câte 10 până la 20 de scóle nouĕ. Unde până acum în comunele mari era numai câte o scólă, acum sûnt câte douĕ, trei şi patru. Ca dovédă despre acésta pot serví comunele: Micalaca, Curticiu, Otlaca, Tocador, Izvin, Tecusiciu şi altele multe. Asemenea s'au înfiinţat în mai multe părţi ale diecesei scóle de fetiţe şi s'au aplicat mai multe învĕţĕtorese, cari au făcut după răpórtele inspectorilor progres frumos. Pentru crescerea învĕţătorilor s'a înfiinţat lângă institutul pedagogic-teol. un alumneu, în carele în anul scolastic espirat au fost 42 de tineri proveḑuţi cu tóte cele necesari iar 10 tineri au fost stipendiaţi din partea diesesei.

Tóte acestea sûnt fapte positive, cari demustră până la evidenţă că sinodul nostru eparchial se intereséză de causa scolară şi că din parte-şi a făcut şi face aceea ce póte pentru îmbunătăţirrea ei. De aceea mi se pare un lucru fórte curios când ved, că corespondentul tóte acestea le retace, ba mai mult vede, şi constată numai reul, dar nu se unesce, şi nu voiesce a se uní cu mijlócele propuse pentru vindecarea lui. Drept aceea combate cu tótă puterea propunerea făcută de „O voce seriósă" în acéstă privinţă, fără a ne arĕta din parte-i o cale mai bună.

Petru ameliorarea causei scolari este fără îndoială neapĕrat de trebuinţă, ca să se înmulţéscă organele administrative scolastice, un lucru, carele ori unde s'a practicat a produs şi va produce resultate dorite. Cine voiesce progres acela studiază, şi propune mijlóce positive, iar a se pune pe terenul negaţiunei nu însemnéză alta, decât a paralisa pre ómenii de bine.

În fine se supĕră corespondentul pe sinodul nostru eparchial, ḑicênd, că „este fórte liberal în votarea de salarii." Me mir de acéstă observare, când sciu, că sinodul a votat numai spesele neapĕrat de trebuinţă pentru susţinerea consistoriului şi a institutului pedagogico-teologic. Eu cred, că sinodul nostru nu a făcut altceva prin acésta, decât pur şi simplu şi-a împlinit o detorinţă, dacă este adevĕrat, ceea ce cred că nu va trage nimenea la îndoială, că aceste dóuĕ instituţiuni sûnt de neapĕrată trebuinţă pentru desvoltarea nóstră. Apoi cât sciu eu pentru susţinerea consistoriului aradan se speséză relativ mai puţin, decât ce se speséză d. e. pentru susţinerea consistoriului archidiecesan, de-şi acéstă diecesă este cea mai grea de administrat, şi chiar în privinţa scolară cea mai ameninţată.

La institutul pedagogic-teologic sau făcut în timpul din urmă unele îmbunătăţiri, şi anume: s'a înmulţit numĕrul profesorilor, şi s'au ameliorat încât-va salariile. Aceste dóuĕ împregiurări sûnt însĕ după mine nisce condiţiuni favorabile pentru desvoltarea nóstră culturală, şi dacă pentru ele se speséză bani, atunci aceşti bani nu se prădéză, ci se întrebuinţéză de sigur productiv. Apoi în acest institut au fost înscrişi nu 62 de elevi, după cum ḑice coresp., ci 169. —

„Un asesor consistorial."

Tratatul de pace.

Comunicăm aci tratatul de pace, ce au fost subsemnat Sâmbătă 13 Iulie după tecstul original esact care e în limba Germână şi Franceză reprodus din ḑiarul „Die Post" din Berlin.

In numele a tot puternicului Dumneḑeu.

Maiestatea Sa Împeratul Germaniei, Rege al Prusiei, M. S: Împeratul Austriei rege al Bohemiei etc. şi rege apostolic al Ungariei, Presidentul Republicei Franceze, Maiestatea Sa Regina Regatului Unit a Marei Britaniei şi a Irlandiei, Împerătésa Indiilor, M. S. Regele Italiei, M. S. Împeratul tuturor Rusilor şi M. S. Împeratul Otomanilor, dorind a regula într'un scop de ordine européná conform cu stipulaţiunile tractatului de Paris din 30 Martie 1856, cestiunile cari s'au ivit în Orient prin evenimentele ultimilor ani şi prin resboiul a cărui capet l'au pus tractatul de la San Stefano, au fost unanimi de părere că un congres ar oferi cel mai bun mijloc de a facilita înţelegerea între ei.

Sus ḑisele Maiestăţi şi Presidentul Republicei franceze au numit în consecinţă ca plenipotenţiari ai lor adecă:

M. S. Împeratul Germaniei, Regele Prusiei:

Pe d. Othon principe de Bismarck presidentul consiliului de ministri al Prusiei şi cancelar al Germaniei; Pe d. Bernard Ernest de Bülov ministru secretariu de stat la departamentul afacerilor străine; şi pe d. Chlodvig Charles Victor, prinţ de Hohenlohe-Schillings-furst, principe de Ratibor şi Corvey, ambasador estraordinar şi plenipotenţiar pe lângă Republica Franceză, mare şambelon al corónei de Bavaria.

M. S. Împeratul Austriei, rege al Bohemiei etc. şi rege Apostolic al Ungariei:

Pe d. Jules, comte Andrássy de Csik Szent-Király et Krasna-Horka, Mare de Spania de 1-a clasă, consiliar intim actual ministru Casei imperiale şi al afacerilor esterne, Feldmareşal-Locotenent al armatei;

Pe d. Louis comte Károly de Nagy-Károly, Şambelan şi Consilier intim actual, ambasador estra-ordinar şi plenipotenţar pe lângă M. S. Împeratul Germaniei, rege al Prusiei; şi

Pe d. Henri Baron de Haymerle, Consiliar intim actual, ambasador estraordinar pe lângă M. S. Regele Italiei.

Presidentul Republicei Franceze:

Pe d. Villiam Henri Vaddington senator. Membru Institutului, ministru Secretariu de Stat la Departamentul afacerilor esterne;

Pe d. Charles Raymond de la Crois de Chevrière, Comte de Saint-Vallier, Senator, Ambasador estraordinar şi plenipotenţar al Franciei pe lângă M. S. Împeratul Germaniei, Rege al Prusiei; şi

Pe d. Felix Hippolyte Desprez, Consiliar de Stat, ministru plenipotenţiar de întâia clasă, însărcinat cu direcţiunea afacerilor politice ale ministeriului de esterne.

M. S. Regina Regatului Unit a Marei Britaniei şi Irlanda, Împerătésa Indiilor:

Pe prea onorabilul Benjamin Disraeli, comte de Beaconsfield, Viconte Hughenden, Pair al Parlamentului, membru al prea onorabilului Consiliu privat al M. S. Prim-Lord al Tresoreriei M. S. şi prim ministru al Angliei;

Pe prea onorabilul Robert-Arthur Talbot Gascoyne Cecil, marchis de Salisbury, Comte de Salisbury, viconte Granborne, Baron Cecil, Pair al parlamentului, membru al prea onorabilului consiliu privat al M. S., principal secretariu de Stat la departamentul afacerilor esterne: şi

Pe Prea onorabilul Lord Odo Villiam Leopold Russell, membru Consiliului privat al M. S., ambasador estraordinar şi plenipotenţiar pe lângă M. S. Împeratul Germaniei, rege al Prusiei.

M. S. Regele Italiei:

Pe d. Louis, comte Corti, senator, ministru al afacerilor esterne şi

Pe d. Eduard, comte de Launay ambasador estraordinar şi plenipotenţiar pe lângă M. S. Împeratul Germaniei şi rege al Prusiei.

M. S. Împeratul tuturor Rusilor

Pe d. Alecsandru, prinţ Gorciacoff, Cancelar al Imperiului;

Pe d. Petru, Comte de Şuvaloff, general de cavalerie, adjutant general, membru al Consiliului Imperiului, şi ambasador estraordinar şi plenipotenţiar pe lângă M. S. Britanice; şi

Pe d. Pavel de Oubril consiliar privat actual, ambasador estraordinar şi plenipotenţiar pe lângă M. S. Împeratul Germaniei rege al Prusiei; — şi

M. S. Împeratul Otomanilor:

Pe Alecsandru Caratheodory Paşa ministru al Lucrărilor publice;

Pe Mehemed Ali-paşa, Muşir al armatelor; şi

Pe Sadulach Bey, ambasador estraordinar şi plenipotenţiar pe lângă M. S. Împeratul Germaniei şi rege al Prusiei.

Carii, după propunerea Curţei Austro-Ungariei şi în urma învitaţiunei Curţii Germaniei s'au întrunit la Berlin proveḑuţi cu depline puteri ce au fost găsite în bună şi cuvenită regulă.

Acordul stabilindu-se din fericire între dênşii, ei au convenit asupra următórelor stipulaţiuni:

Art. 1. Bulgaria este constituită în principat autonom şi tributar sub suzeranitatea M. S. Sultanului; ea va avé un guvern creştin şi o miliţie naţională.

Art. 2. Principatul Bulgariei va cuprinde teritoriile de mai jos:

Fruntăria urméză la nord, ţermul drept al Dunărei începând de la vechia fruntărie a Serbiei până la un punct, care este a se determina de către o comisiune Europeană, la Vestul Silistrei şi, de acolo, se îndréptă spre marea Neagră la sud de Mangalia, ce este alipită la teritoriul român.

Marea Neagră forméză marginea de vest a Bulgariei. La sud, fruntăria suie de

BCU Cluj / Central University Library Cluj

la gura sa talvegul riului lângă care se află satele Hodzakioi, Selamkioi, Aivdsik, Kulibe și Sudzuluk; strebate oblic valea de la Deli Kamcik, trece la sud de Belibe și de Kemhalic și la nord de Hadzimahala, după ce mai întâiu au trecut preste Deli Kamcik la 2 chilometri și jumătate înainte de Cengei; ajunge culmea la un punct situat între Tekenlik și Aidos-Brezda și merge după dînsa prin Karnabad Balcan, Prisevica Balcan, Kazan Balcan, la nord de Kotel, până la Demir Kapu. Ea continuă prin lanțul principal al Marelui Balcan a căruia întrégă întindere o urméză până la vêrful Kosica.

Acolo ea părăsește crésta Balcanilor, se scobóră spre sud între satele Pitop și Duzanci, lăsate unul Bulgariei și celalalt Rumeliei Orientale până la riul Tuzludere, urméză acest curs de apă până la junctiunea sa cu Topilnica, apoi pe acest riu până la confluența lui cu Simovskiodere lângă satul Petricevo lăsând Rumeliei Orientale o zonă de două kilometri ca rază înaintea acestui confluent, se suie din nou printre riurile Smoskio dere și Kamencia după linia de împărțire a apelor, spre a se sfirși la sud vest la înălțimea Voinjak ajungênd direct punctul 875 de pe carta statului major austriac.

Linia fruntăriei taie în linie dréptă alvia superióră a riului Ichiman-dere, trece între Bogdina și Karaula, pentru a regăsí linia de împărțire a apelor ce despart alviile Iskerului și a Maricei între Camurli și Hadzilar, urméză acéstă linie prin vêrfurile Velinei Mogila, vîrful 531, Zmailica Vrh, Sumnatica, și să reunesce cu marginea administrativă a Sangiacului Sofia între Sivri Tas și Cadir Tepe.

De la Cadir Tepe, fruntăria îndreptânduse la sud vest urméză linia de împărțire a apelor între alviile riului Mesta Karas de o parte, și Struma Karasu de alta merge dealungul crestelor munților Rodope numiți Demir Kapu, Iskoftepe, Kademisar, Balcan și se confudă astfel cu vechia fruntarie administrativă a Sangiacului Sofia.

De la Kapetnic Balkan, fruntaria este indicată prin linia de împărțire a apelor între văile Rilska-reka și Bistrica-reca și urméză contra-fortul numit Vodenica Planina pentru a se coborî în valea Struma la confluentul acestui riu cu Rilska-reka, lăsând satul Barakli Turciei. Ea se suie apoi la sudul satului Jelesnica, pentru a atinge prin linia cea scurtă, lanțul munților Golema Planina la vîrful Gitkei și se unesce acolo cu vechea fruntărie administrativă a Sangiacului Sofia lăsând însă Turciei totalitatea alviei riului Suha-reka.

De la muntele Gitka, fruntăria vestică se îndréptă spre muntele Crni-Vrhy prin munții Kaverna Jabuka, urmînd vechea margine administrativă a Sangiacului Sofia, în partea superióră a alviilor riurilor Egrisu și Lepnica, suie cu ea crestele Babinei polana și ajunge la muntele Crni-Vrh.

De la muntele Crni-Vrh, fruntăria urméză linia de împărțire a apelor între Struma și Morava prin vêrfurile Streserilor, Vilogolo și Messid Planina, se unesce prin Gacina cu Crna Trava, Darcovska și Drainica-plan apoi cu Descani Kladanec, linia de împărțire a apelor a Sukovei de sus și a Moravei merge direct spre Stol și se scobóră pentru a tăia la 1000 de metri spre nord vestul satului Segusă drumul de la Sofia la Pirot. Ea se suie apoi în linie dréptă spre Vidlic Planina și de acolo, pe muntele Radocina în lanțul munților Kodza-balcan, lăsând Serbiei satul Doikinei și Bulgariei satul Senakos.

Din vêrful muntelui Rodovina fruntăria urméză spre vest crésta balcanilor prin Ciprovec Balcan și Stara Planina până la vechea fruntarie orientală a principatului Serbiei lângă Kula Smiljiova Cuka, și de acolo după acéstă veche fruntarie până la Dunărea pe care o atinge la Racoviță.

Acéstă delimitare va fi ficsată la fața locului de către comisiunea europeană în care puterile semnatare vor fi representate S'au stabilit:

I. Că acéstă comisiune va lua în considerație necesitatea că este pentru M. S. I Sultanul de a puté apăra fruntariile Balcanilor și a Rumeliei orientale; și

II. Că nu se va puté rădica fortificațiuni pe o întindere de zece chilometri împrejurul Samakovului.

Art. 3. Principele Bulgariei va fi liber ales de poporațiune și confirmat de către Sublima Pórtă cu aderarea Puterilor. Nici un membru a vre unei dinastii domnitóre a marilor Puteri europene nu va puté fi ales principe al Bulgariei.

În cas de vacanță a tronului princiar, alegerea noului principe se va face în acelési condițiuni și cu acelési forme.

Art. 4. O adunare de notabili ai Bulgariei, convocată la Tîrnova, va elebora, înainte de alegerea principelui, regulamentul organic al principatului.

În localitățile unde Bulgarii sûnt amestecați cu poporațiuni Turce, Române, Grece și altele, se va ține comt de drepturile și interesele acestor poporațiuni în cea ce privesce alegerile și elaborarea reglementului organic.

Art. 5. Disposițiunile următóre vor forma basa dreptului public al Bulgariei:

Deosebirea de credințe religióse și de confesiuni nu va puté fi opusă nimerui ca un motiv de eschidere sau incapacitate în ceea ce privesce bucurarea de drepturi civile și politice, admiterea în afacerile publice, funcțiuni și dignități sau esercițiul diferitelor profesiuni și industrii, în ori și ce localitate.

Libertatea și practicarea esterióră a tuturor cultelor sûnt asigurate tuturor locuitorilor din Bulgaria precum și străinilor și nici o pedecă nu se va puté pune fie organisațiunei ierarhice a diferitelor comunități, fie relațiilor lor cu șefii lor spirituali.

Art. 6. Administrarea provisorie a Bulgariei va fi diriguită până la terminarea reglementului organic, de către un comisar imperial rus. Un comisar imperial otoman precum și consulii delegați ad-hoc de către celelalte puteri semnatare ale presentului tractat vor fi chiemați al asista în scop de a controla funcționarea acestui regim provisor. În cas de neînțelegere între consulii delegați, maioritatea va decide și, în căs de diverginţă între acéstă maioritate și comisarul imperial rus sau comisarul imperial otoman, representanții puterilor semnatare dela Constantinopol, întruniți în conferență se vor pronunța asupra cestiunei.

Art. 7. Regimul provisor nu va puté fi prelungit mai mult decât 9 luni începând dela preschimbarea ratificațiunilor presentului tractat.

Când reglementul organic va fi terminat, se va procede imediat la alegerea principelui Bulgariei. Îndată ce principele va fi instituit, noua organisare va fi pusă în vigóre și principatul va întra în deplinul esercițiu al autonomiei sale.

Art. 8. Tratatele de comerciu și de navigație precum și tóte convențiunile și arangiamentele încheiate între puterile străine și Pórta și cari sûnt astădi în vigóre, vor fi menținute în principatul Bulgariei și nici o schimbarea nu se va puté face în privirea vre-unei puteri înainte ca ea să fi consimțit la acésta.

Nici un drept de transit nu va fi perceput în Bulgaria asupra mărfurilor cari vor trece prin principat.

Naționalii și comerciul tuturor puterilor vor fi tratate pe piciorul unei perfecte egalități.

Imunitățile și privilegiurile supușilor străini precum și drepturile de jurisdicție și protecție consulară astfel cum au fost stabilite prin capitulațiuni și usuri, vor rămâné în deplină vigóre pe cât timp nu vor fi modificate cu consimțemîntul părților interesate.

Art. 9. Cifra tributului anual ce principatul Bulgariei va plătí Curței Suzerane vêrsândul la banca pe care o va desemna ulterior sublima Pórtă, va fi determinată prin o înțelegere între puterile semnetare presentului tractat, la sfîrșitul primului an de funcționare a nouăi organisațiuni. Acest tribut se va stabilí după venitul mijlociu al teritoriului principatului.

Bulgaria trebuind să contribue cu plata la o parte a datoriei publice a imperiului, când puterile vor ficsa tributul, ele vor lua în considerație partea acestei datorii ce s'ar puté atribui principatului pe basa unei proporțiuni echitabile.

Art. 10. Din diua preschimbărei de ratificări a presentului tractat, Bulgaria se substitue în sarcinele și obligațiunile guvernului imperial otoman câtă compania drumului de fer Rusciuk-Varna. Regularea comturilor anterióre este reservată unei înțelegerei între sublima Pórtă, guvernul principatului și administrația companiei.

Principatul Bulgariei este de asemene substituit, cât îl ajunge partea, în angajamentele pe cari sublima Pórtă le-a contractat atât cu Austro-Ungaria cât și cu compania de esploatare a drumurilor de fer din Turcia européná relative la terminarea și legarea precum și la esploatarea liniilor ferate situate pe teritoriul seu.

Convențiunile necesare spre a regula aceste cestiuni vor fi încheiate între Austro-Ungaria, Pórta, Serbia și Principatu Bulgariei imediat după încheierea păcei.

Art. 11. Armata otomană nu va mai sta în Bulgaria; tóte vechele cetăți vor fi dărâmate cu cheltuiala principatului în termin de un an sau mai curând de se va puté; guvernul local va lua imediat mĕsuri pentru a le distrage și nu va puté să construiască altele nouĕ. Sublima Pórtă va avé dreptul de a dispune cum va voí de materialul de resboiu și alte obiecte aparținênd guvernului otoman și cari ar fi remase prin cetățile de pe Dunărea deja evacuate în virtute armistițiul dela 13 Iunie, precum și de materialul și obiectele aflătóre în cetățile Varna și Șumla.

Art. 12. Proprietarii musulmani sau alții cari s'ar ficsa residența lor personală afară din principat, vor puté să'și conserve imobilele lor dându-le în arêndă sau administrându-le prin o a treia persónă.

O comisiune turco-bulgară va fi însărcinată de a regula în curs de doi ani tóte afacerile relative la modul de alienațiune, esploatare sau întrebuințare pentru Comtul S. Porți, a proprietăților Statului și a fundațiunilor pióse (vacuf) precum și cestiunile relative la interesele particularilor cari s'ar afla angajate în asemene afaceri.

Locuitorii bulgari cari vor voiaja sau vor sta în celelalte părți a le Imperiului Otoman vor fi supuși autorităților și legilor Otomane. (Va urma).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Varietăți.

* (Publicare). Acei stipendiați ai fundațiunei lui Gojdu, cari cred a avé speranță de a fi impărtășiți și pe viitoriu cu stipendiul avut, au de a-și subșterne până la 20 August cal. nou 1878 documintele despre resultatul studielor din anul scolastic 1877/8 prin petițiune, îndreptată către Representanța fundațiunei lui Gojdu în Budapesta Király-utza 15.

Din ședința comitetului representanției fundațiunei lui Gojdu ținută în Budapesta în 30 Iuniu 1878.

Estradat prin Dem. Ionescu,
not. comitetului.

* (Convocare). Toți membrii fundatori, binefăcĕtori și ordinari a alumneului român natiunal din Timișóra sûnt poftiți a se presenta în localitățile președintelui în 31 Iuliu v., sau 12 August n. 1878 spre alegerea comitetului alumneal și alte afaceri corespundĕtóre.

Mel. Dreghiciu m/p.,
președinte.
Emanuil Ungurean m/p.,
notariu.

* (Vasilie Alecsandri și Jidovii). — Marele nostru poet Alecsandri a primit următórea scrisóre de la Rabinul din Bĕrlad, cu data de 12 Iuniu trecut:

„Prea onorabile domnule, — Gloria ce s'a revĕrsat asupra României prin marea dumnévóstră isbândă, a umplut de mândriă și inimele copiilor sei vitrigi, israeliților.

„Nu pot esprima mai bine admirațiunea mea pentru d-vóstră, decât traducênd sublimele versuri ale Cântului Latinității în vechia limbă hebraică.

„Voi fi fericit, dacă în traducțiunea mea am reprodus de departe numai profunditatea ideei și eleganța stilului din Cântul Latinității.

„Bine-voiți dară, prea onorabile domnule, a primí acéstă traducțiune ca un tribut al admirațiunei și ca semn al deosebitei mele stime, cu care am onóre a fi al d-vóstre A. Taubes.

Iată și rĕspunsul Bardului României:

„Domnule Rabin! Primind traducerea Cântului Gintei Latine, făcută de d-vóstră în limba hebraică, am regretat mult de a nu cunósce acéstă veche și bogată limbă, și de a nu fi în stare se apreciez meritul operei d-vóstră.

„Nu me îndoesc însă de ale sale cualități literare, căci am audit despre întinse cunoscinți și despre agerimea spiritului ce posedați.

„Fórte simțitoriu de a vedea că împărtășiți veselia românilor isvorîtă din fericita mea isbândă la concursul de la Montpellier, vin a ve adresa sincerile mele complimente pentru interesanta lucrare ce'mi a-ți comunicat, precum și mulțămirile mele pentru amabila d-vóstră scrisóre.

„Dacă israeliții din țéră ar păși pe urmele d-vóstră, luminându-și astfeliu spiritul și înălțându-și sufletul, credeți domnul meu, că lesne ei ar înceta de a fi — după denumirea ce le dați — copii vitregi ai României; România fiind țéra cea mai ospitalieră și mai tolerantă din întréga lume!

„Primiți, domnule Rabin, asigurarea considerației mele cele mai distinse. Mircești 14 Iuniu 1878 — V. Alecsandri. „(Pressa)".

* (Statisca scólelor din România în anul 1877/8). În anul scolastic 1877/8 au fost în România 1902 scóle primare rurale, cu 1727 învĕțători 183 învĕțătóre, 43,448 elevi și 4117 eleve; 253 scóle primare urbane cu 644 profesori și profesorese, 18,672 elevi și 8820 eleve; 42 scóle secundare cu 461 profesori și 13 profesorese, 6612 elevi și 519 eleve; 30 scóle speciale cu 231 profesori și 3 profesorese, 1813 băeți și 273 fete; 2 scóle superióre (universități cu 63 profesori și 558 elevi; 236 scóle private cu 604 profesori și 275 profesorese, 7375 elevi și 3436 eleve. Prin urmare România are astădi 2465 institute de învĕțămênt la care instruéză 4204 învĕțători pe 95,643 elevi.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.")

Viena, 24 Iuliu n. „Polit. Corr." anunciă din Seraievo: Opiniunea publică devine tot mai favorabilă ocupațiunei austriace. Populațiunea are de gând să trimită deputațiuni, cari să întêmpine și primésca trupele austriace, și la Viena spre a aduce impĕratului omagiele în numele populațiunei și să mulțămésca lui Andrássy a cărui scopuri sûnt a aduce regularitate în Bosnia.

Roma, 24 Iuliu n. După „Capitale" Grecia voiesce să facă un apel către puteri, ca să înduplece pe Pórta a se lasa de resistență contra rectificărei granițelor.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Principii și fundamente de ortografie daco-română.

(Urmare).

c) Semnele intonării, accentul acut ' și greu `

' Semnul ascuțit se folosesce la greci, francezi, italiani etc. când vocala își susține sonul seu curat, dar ca să 'l intoneze inalt se pune accentul ascuțit, ca să 'l intoneze greu, sau afund, se pune semnul greu.

Noi românii încă nu ne cunóscem bine nici aceste dóuĕ sonuri.

De regulă etimologiştii pun semnul ascuţit p. e.: a laudá, el laudá, a puté, a vení şi pe unele escepţiuni. Dlu T. M. şi aderinţii din contră pun semnul greu, a laudà, el lăudà, a putè, ba incă şi pe diftongi el suceà; aceste nu sûnt sonuri afunde ci inalte deci trebuia accentul ascuţit.

La inceput etimologiştii au pus semnul greu p. e. laudà лаѹдѧ̀, tacù, făcù, venì. —

O parte mare, unde este ъ inainte de tori, p. e. rugători, punetori şi la unele cuvinte monosilabe cà, mè, sà, sè etc.

În preteritul verbelor de întâia conj, persóna a 3-a se nimeresce cel greu, deórece e: lăudai, lăudaşi cu ton inalt, şi laudă cu ton afund, — preteritul celoralalte conjugaţiuni *u* şi *i* în tóte persónele are son asemene şi anume inalt: tăcúi, tăcúşi, tac, tăcurăm, tăcuraţi, tăcură aşa şi la celelalte; deci sonul inalt neschimbându-se, remâne tot acelaşi, şi *u i* din capet se póte insemna numai cu acent ascutit.

Pe rugători, punĕtori etc. unde ъ este scurt, aici vorba póte fi de semn greu; p. e. lăudà, лаѹдѧ̀ nu e destul semnul greu pentrucă nu represintă tot deodată şi strămutarea lui *a* în ъ. — Dlu T. M. vĕdĕnd aci greutate a sărit la semnul circumflecs pentru lăudâ = лаѹдѧ̀, carele are altă destinare de a contrage vocale, şi în alte limbi tot deodată de a lungí sonul. —

d) Semnul circumflecs, sau al contragerii.

Se usitéză deosebi la greci şi francezi, cam după o analogie, când se topesc dóuĕ vocale, sau cade o literă, silaba din cuvînt. —

La noi etimologiştii au folosit semnul circumflecs;

ca ^ se facă ѫ din *a, e, i* şi uneori şi din *o, u*;

ca ^, când *i* vine după *d, s,* şi aceste se strămută în ѕ, ц, şi după *s,* când îşi susţine sonul original, să facă ѫ din *i*.

În România a predomnit odată numai: ѫ pentru ѧ ori din ce vocală ar fi purces, — adi însă când acolo s'au eliminat sonul ѫ din limba română, sau dacă cineva vre totuşi să'l rostéscă, ѫ se scrie ca şi ъ, cu *ă, ĕ*.

Nu sciu de unde a ajuns la noi circumflecsul cu puterea de a schimba vocalele în ѫ — cu de bună samă pentrucă samĕnă lui ѧ din cirile; şi pentru acésta să'i împrumutăm căciula din cap. Împrumutarea numai din causa semĕnării, ar fi de primit, dacă ^ în literaturile altor popóre, şi anume romanice, nu ar avé alta chemare, adecă de a contrage, şi dacă ceealaltă lume cultă nu i-ar cunósce acésta chemare.

Dar, precum am arĕtat din literatura nóstră bisericéscă, ѧ este compus din *i* şi *n*, şi ѧ însémnă tocma *în*, în urmare dacă s'a şi luat ^ după forma lui ѧ s'a luat *n*, şi acesta e carele — în sensul strîns — e pus ca circumflecs pe vocale ca să le facă ѫ.

Eu, şi numai din aceste de până aci, împrumutarea semnelor străine, şi folosirea lor cu altă destinaţiune, mi le închipuesc, ca şi când cineva împrumută un comănac, ca să jóce pe soldat, însă comănacul nu şi'l pune pe cap, ca şi altă lume, ci şi'l légă la brĕu, în loc de straiţă, — sau îl pune la un loc şi mai nepotrivit pentru chemarea comănacului.

e) Semnul tremei, sau despărţirii vocalelor, ca să nu se respundă ca şi diftongi, ci despărţite, aşa la latini: aër, poëta, — la greci: ἀϊκτής; în literatura cu cirile: фію, аїрак.

În literatura cu litere nu ni-a făcut mult de lucru, deşi s'au aflat unii ca să'l scrie unde se întĕlnesc mai mulţi *i*, p. e. copiiĭ, copiiĭ, sau unde *d, t,* remân cu son original, prepadire, invertire. Deci nu s'a folosit după destinaţiunea veche şi cum la alte popóre romanice; — dar la noi nu e de lipsă să se întrebuinţeze ca şi la aceia, pentrucă, deşi şi la noi vin înainte câte dóuĕ vocale, natura limbei nóstre e ca între dóuĕ vocale, bagă pe *i* móle, adecă: *ĭ*, p. e. aĭeru, oaĭe, naĭe, ploaĭe etc. sau pe *u*, p. e. steaua, róua etc. —

În alte locuri unde litera *i* strămută înţelesul, celelalte accente, bine acomodate, ne ajută şi fără a pune dóuĕ puncte pe *i*, p. e. póиiъ, rósia, роиíъ, rosía, — роиатѹ, rosĭatu.

Se asemĕnăm acuma aceste dóuĕ ordini de semne.

Semnele de 1-a ordine se pun numai printre cuvinte atunci când se scrie ţiceri, şi n'au nimica de lucru nici cu o literă, şi nici cu întonarea ei.

Semnul strigării şi al întrebării reguléză numai întonarea ţicerii.

Semnele de a 2-a ordine se pun numai pe vocale, la cuvinte singulare; afară de circumflecs, ce e nou, tóte se află în ordinea primă, dar în altă posiţiune şi pentru acésta cu altă destinaţiune, anume de a regula sonurile şi întonările vocalelor.

(Va urma).

Bursa de Viena

din 24 Iulie n. 1878.

Metalicele 5%	64 35
Împrumutul naţ. 5% (argint)	66 40
Împrumutul de stat din 1860	113 75
Acţiuni de bancă	831 —
Acţiuni de credit	260 25
London	115 40
Argint	101 —
Galbin	5 48
Napoleon d'aur (poli)	9 26½
Valuta nóuă imperială germană	57 05

Economic.

Sibiiu, 19 Iulie n. Pro hectolitră: Grâu fl. 7.80—8.80; Grâu sĕcăreţ, fl. 6.30—7.30; Sĕcară fl. 5.10—5.50; Orz fl. 5.50.: Ovĕs fl. 2.60—3.; Cucuruz fl. 5.80—6.20; Mălaiu fl. 7; Cartofi fl. 2.50—3; Semĕnţă de cânepă fl. 10; Mazere fl. 9, Linte fl. 12. Fasole fl. 7.50; Făină de pâne fl. 7—; Slănină pro 50 chilo fl. 34.—; Unsóre de porc fl. 30.—; Sĕu brut fl. 17.50—; Luminări de sĕu pro 50 chilo fl. 30.—; Sĕu de luminări fl. 26.—; Săpun fl. 22.—; Fĕn pro 50 chilo fl. 0.90—1.10; Cânepă fl. 28—30; Lemne vîrtóse de foc pro metrul cubic fl. 3. Spirt pro grad 52½—75 cr.; pro chilo: carne de vită 36—44 cr.; Carne de viţel 32—36 cr.; Carne de porc 44—48 cr.; carne de óie 28 cr. óue, 10 de 20 cr.

Mediaş, 18 Iulie n. Pro hectolitră: Grâu fl. 8.—8.50; Grâu sĕcăreţ fl. 6.—6.50; Sĕcară fl. 5.50—6.; Ovĕs fl. 3.—3.20; Cucuruz fl. 6—6.50; Fasole fl. 7—7.50; Cartofi noi fl. 5, Fĕn fl, 1.60—1.80; Cânepă fl. 60—64; Slănină pro 100 chilo: fl. 68—; Unsóre de porc fl. 70; Sĕu de luminări fl. 40—56; Spirt pro grad 11 cr.; carne de vită pro chilo 36 cr.; carne de porc 44 cr.; carne de viţel cr. 36—40; carne de óie 28 cr. óue 5 de 10 cr.

Nr 114 — 1878.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de capelan în Blăjeni (Valea-sat) lângă neputinciosul paroch Ioan Ciocan (deórece la cel ântâiu concurs nu s'au insinuat nimenea) să escrie de nou prin acésta concurs până la prima August a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sûnt jumĕtate din tóte venitele unei parochii de cl. III.

Doritorii de a căpĕta acest post să-şi aştérnă rugările lor, instruite conform statutului organic la subsemnatul până la terminul sus prefipt.

Brad (Hunyad megye) 1 Iuliu, 1878.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Mihelţan m. p.,
prot gr. or. a Zarandului.

3—3

Nr. 93.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul şi bătrânul paroch, din parochia de clasa a II. Sĕcătura, în protopresbiteratul Zlatna superióră, se deschide concurs până la 6 August 1878.

Emolumentele sunt, jumĕtate din tóte venitele unei parochii bine regulate, de clasa a II.

Concurenţii au de a-şi subşterne petiţiunile subscrisului, instruite conform statutului organic, şi disposiţiunilor sin. arch. din 1873 până la terminul mai sus indicat.

Abrud, în 30 Iuniu, 1878.

În conţelegere cu comitetul parochial din Sĕcătură.

Ioan Gall m. p.,
protopresbiter gr. or. ca administator.

3—3

Nr. 57 — 1878.

CONCURS.

În urma înaltei ordinaţiuni a prea măritului consistoriu archidiecesan dto. 21 Aprile a. c. Nr. 1084 B. se publică concurs pentru parochia gr. or. de clasa a III-a din Cicuziu în protopresbiteratul tractului Turdei inferióre, comitatul Turda-Arieş — cu terminul până la 1 August a. c.

Emolumentele sûnt:

De la 30 fumuri câte una ferdelă bucate cu grăunţ şi câte o ţi de lucru, — stola epitrafilului usuată.

Doritorii cari voiesc a ocupa acéstă staţiune au a-şi aşterne suplicele lor, conform legei instruate la subscrisul, până la terminul sus amintit.

Agêrbiciu, 30 Iuniu. 1878.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Simeon Pop Moldovan m. p.,
protopresbiter.

3—3

Nr. 1912 — 1878.

CONCURS.

Spre ocuparea notariatelor cercuali din comunele Sesciori, Sebeşel şi Cacova, cu locuinţa în Sesciori; apoi din comunele Şugag, Capolna şi Lazu cu locuinţa în Lazu se escrie concursul până în 31 Iuliu a. c.

Fie-care dintre aceste notariate este dotat cu o léfă anuală de 400 fl. v. a. locuinţă liberă şi deputat de lemne.

Competenţii la aceste notariate au a-şi aşterne până în ţiua numită documentele lor de cualificaţiune, atestat despre ocupaţiunea de până acum asemenea despre cunoscinţa limbei statului şi cel puţin încă a limbei române.

Sebeş, în 15 Iuliu 1878.

3—3 *Oficiul pretoriale.*

Nr. 108.

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantei parochii de clasa a III a Retistorf în protopresbiteratul Paloşului, se escrie concurs cu terminul până în 1 August a. c. st. v.

Dotaţiunea acestei staţiuni:

1. Folosirea casei parochiali cu supra-edificiele necesare.

2. Porţiunea canonică de 4 jugere 159□; de fie-care familie ½ ferdelă (11½ litre) bucate în grăunţe, dela veduvi şi veduve în jumĕtate parte, accidenţiele stolare usuate dela 190 familii; acestea tóte computate la olaltă dau suma de 460 fl.

Doritorii de a ocupa acéstă parochie îşi vor adresa cererile instruite conform prescriselor stat. org. şi dispuseţiunilor sinodali din 1873 — subsemnatului oficiu, până la terminul sus arĕtat.

Paloş, 22 Iuniu 1878.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Teofil Gheaja m/p.,
adm. prot.

3—3

Nr. 524—878.

CONCURS.

La scólele graniţeresci din fostul regiment român I-mu sûnt de a se conferí cu **1-a Septembre a. c. st. n.** următórele staţiuni învĕţătoresci:

I. O staţiune de învĕţătoriu diriginte la scóla din Orlat, cu un salariu anual de 350 fl. cortel, grădină şi 12 orgii de lemne de foc, ori în natură ori în relut.

II. Dóuĕ staţiuni de învĕţători diriginţi la scólele din Margineni şi Baru-mare cu câte un salariu anual de 300 fl., cortel, grădină şi lemne de foc.

III. Trei staţiuni de învĕţători secundari la scólele din Margineni şi Lisa cu câte un salariu anual de 180 fl., cortel şi lemne de foc şi una la scóla din Vaidarece cu un salariu anual de 240 fl., cortel şi lemne de foc.

IV. O staţiune de învĕţătoriu adjunct la scóla din Orlat cu un salariu anual de 200 fl. v. a. şi 12 fl. 60 cr. bani de cortel şi 3 orgii de lemne de foc, ori în natură ori în relut.

V. În fine o staţiune de secretariu la Comitetul central din Sibiiu cu un salariu anual de 600 fl. şi 150 fl. bani de cortel = 750 fl. solvinţi în rate lunarie din fondul scolar grăniţeresc.

Aspiranţii la acésta staţiune, pe lângă recerinţele îndatinate—au de a documenta că sûnt pedagogi absoluţi, practici adecă probaţi pe terenul şcolastic.

Acela care va posede şi limba magiară şi germână pre lângă deplina cualificaţiune va fi preferit.

Suplici instruite cu documentele necesarie se primesc până **în 10 August a. c. st. n.** la

Comitetul administrativ al fondului scolastic al foştilor grăniţeri din regimentul român I. din Sibiiu. 2—2

Maşine de îmblătit

de feliurite mărimi şi recunoscute de **construcţiunile** cele mai bune, **ciure de sortat** premiate, în trei mărimi; **cóse de cosit grâu** preţiul 3 fl. 50 cr. se află în numĕr mare în depositul lui

And. Rieger,

fabrică şi deposit de maşine şi unelte agricole şi negoţ de marfă de fer,

Sibiiu, piaţa vinului Nr. 5.

[6] 3—3

[5] 10—12

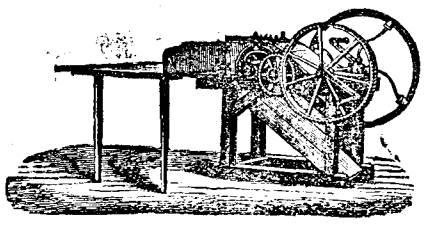

ADAM MERGER,

în Sibiiu,

(Kempelgasse Nr. 5, lângă casarmă),

recomândă onorabilului public asortimentul seu bogat în **maşini de îmblătit**, atât pentru a fi mânate prin **braţe** cât şi prin **vêrtej** pentru 2 şi 6 cai sau boi cu şi fără mechanism de vênturat, lucrate în fabrica cea mai renumită şi cea mai solidă **UMRATH & COMP.** în **Praga.**

În magazinul meu se află şi **maşini** pentru **taiat paiele**, pentru **sdrobit bruşii**, pentru **sortarea neghinei** şi a **mazerichei din bucate** (trieri), **maşini de cosit grâu** etc. etc., — precum şi **ciururile** de **vênturat** şi de **sortat**, fabricate de mine, recunoscute de escelente şi premiate la exposiţia agricolă şi industrială din Braşov şi Seghedin.

Despre soliditatea construcţiunei la maşini se póte convinge fie-care în persónă.

Se garantéză pentru tóte maşinele.

Redactor respundĕtor: **Nicolau Cristea.**

Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.